

## *Jegyzetek*

1. A Chartának nevezett alkotmány, amelyet XVIII. Lajos „adományozott” a nemzetnek, 53. cikkelyében lehetővé tette, hogy az alattvalók panaszbeadványt nyújtsanak be a választott testületeknek, vagyis az alsó- és felsőházaknak. Vö. Léon Duguit–Henry Monnier: LES CONSTITUTIONS ET LES PRINCIPALES LOIS POLITIQUES DE LA FRANCE DEPUIS 1789. Paris, 1898. 188.
2. Miután XIV. Lajos 1685-ben visszavonta a protestáns vallásgyakorlást engedélyező Nantes-i Ediktumot (1598), a francia reformátusok százai elhagyták az országot.
3. Chateaubriand DE LA MONARCHIE SELON LA CHARTE című művét nem „tiltották be”, a rendőrség csak lefoglalta a kinyomtatott példányokat, de a szerzőnek hosszú bírósági huzavona után nagy nehezen sikerült visszaszerezni őket. Vö. Chateaubriand: MÉMOIRES D’OUTRE-TOMBE, coll. „Quarto”, Gallimard, tome 1, Paris, 1997. 1610–1613. Az idézet nem szó szerinti. Chateaubriand: DE LA MONARCHIE SELON LA CHARTE. = OEUVRES DE CHATEAUBRIAND, MÉLANGES POLITIQUES, tome 12, Paris, Dufour, Mulat et Boulangier Libraires-Éditeurs, 1853–1856. 43.
4. A párizsi Palais-Royal 21 000 négyzetméteres kertjéről van szó.
5. Célzás Charles de Saint-Évremond (1616–1704) legismertebb és legszemesebb dialógusa (1656), amelyben Canaye atya arról próbálja meggyőzni Hocquincourt marsallt, akinek vacsoravendége, hogy nincs is veszélyesebb a társadalmi rendre nézve az önálló gondolkodású, mindent megkérdőjelező és mindent a józan ész felől vizsgáló embereknél. Vö. OEUVRES MÊLÉES DE SAINT-ÉVREMOND, par Charles Giraud, tome premier, Paris, J. Léon Techener Fils, MDCCCLXV. 38–51.
6. 1793-ban több ezer áldozata volt a júniustól novemberig tartó lyoni lázadás elfojtásának.
7. Az 1793-as vendée-i királysági felkelés leverekek körülbelül százötvenezen estek áldozatul a köztársaságiak megtorló hadjáratának.
8. Célzás a robespierre-i terror időszakára és a napóleoni háborúk emberáldozatára.
9. A poitiers-i (1356) és azincourt-i (1415) csata: a franciák két legemlékezetesebb veresége a Százéves Háborúban.
10. II. (Jó) Jánost (1319–1364) az angolok 1356-ban foglyul ejtették, és csak 1360-ban engedték szabadon.
11. Annak a szövetségnek a neve, amelyet a vallásháborúk idején a katolikusok a protestantizmus visszaszorítására alkottak, és amely a XVI. század végére annyira megerősödött, hogy III. Henrik és IV. Henrik idején már a királyi hatalmat fenyegette.

## Dékány Dávid

### ZSEBLÁMPAFÉNYBEN

*Eredetileg kastélynak épült,  
atán a lakók váratlan és gyors halála után gyufagyár lett –  
most árvaház.*

Ez az utolsó éjszakája nálunk.  
Délelőtt egy ugrókötélre akasztotta fel  
az itt töltött hónapokat,  
de a leragasztott cipősdobozra,  
amibe az éveit csomagolta,  
légzőnyílásokat fűrtünk.

Takaró alatt, zseblámpafényben mesélt róluk,  
a középkorú párról, akik holnap elviszik.  
Azt hiszik, *örökbe* fogadják.

Étkezés előtt összekulcsolt kézzel motyognak,  
nem tudják, hogy közös fogkefét használunk,  
és öblögetéskor az asztali áldások maradékait is kiköpjük.  
Nem tudnak a felgyújtott kukákról,  
pedig az olvadt műanyag, akár a gyanta,  
végigfolyt a buszmegálló törzsén.

Mire az eső eleredt, már megfogadta, hogy  
a születésnapján lángokban áll majd az erdő,  
benne az intézet  
és az intézet udvarán a borókák is.  
Aztán elaludt a zseblámpafényben,  
és nekem most végig kell nézmem,  
ahogy a villámok merénylletté hegesztik össze  
egy kisfiú álmának égési sérüléseit.

---

## A MŰVELETEK SORRENDJE

*Először a kapcsolók, aztán a szövegetek,  
végül a gömbölyűek is.  
Az utolsó napon ledőlnek majd mind a zárójelek,  
és romjaik közül előbújik az az egyetlen,  
értelmezésektől és magyarázatoktól független szám,  
a megoldás, amit annyira várunk.*

De addig be kell tartanunk a műveletek sorrendjét,  
ahogy a napszakokét is.  
Legyen szó egy fegyver összeszereléséről,  
körömvágásról, hajtóvadászatról, övcsatolásról  
vagy a vitorlák szélirányba állításáról.  
Megkeresni a víz alatti cölöpöket ugrás,  
kihúzni a biztosítószegyet egy kézigránát eldobása előtt.  
És örökölnünk kell.  
Legalább a szüleink soha meg nem írt házi feladatait  
vagy legszebb emlékeit olyan adathordozón,  
amit már nincs mivel lejátszani.

Vagy végrendelettel a fiókban, nyolcvanhárom évesen  
szembesülni a ténnyel,  
hogy egy balesetben az egész családot meghalt,  
és te kapod mindenüket.

És az a nő sem fog az autók közé lépni.  
Csak áll az út szélén, mozdulatlanul, fél órája,  
egyik kezében bot,  
a másikban egy elgázolt vakvezető kutya véres pórása.

Pallag Zoltán

---

## AZT MONDJA

nem lesz semmiféle ősz  
főleg nem november  
se sapka se sál se puszi a szádra  
mi nem futunk össze sehol  
ahol látszik a lehelet  
szemüvegeden a pára

nem lesz köd reggel induláskor  
ne is reménykedj  
telefon cigi kulcsok pénztárca  
semmi sem lesz meg

a telefonoméért nem szaladok vissza  
amíg a kocsirol a leveleket söpröd  
mert én ide többet úgysem állok  
leszarom ezt a fát is  
te velem nem leszel türelmes  
te engem nem fogsz siettetni  
hagyjál a romantikával

mi nem fogunk sehova se menni és  
most már mindig augusztus marad  
és mindig a hasadon fogok feküdni  
egyáltalán nem is értem  
hogy jön ide az ősz